

1905-1907 рр.

Револуційні події цих років у Росії знайшли відлуння і в нашому районі. У грудні 1905 р. відбулися заворушення селян поміщицьких маєтків і робітників Симонівського горілчаного заводу.

1905 р. у Гощі відкрито чайну. Це було єдине місце, де збиралися жителі містечка, щоб провестися своє дозвілля. Власник цього закладу передплачував дешеві газети і журнали, щоб залучити до чайної побільше відвідувачів.

1911-1912 рр.

В Гоцанському однокласному училищі навчалось 66 дітей, переважно із заможних родин, при загальній кількості населення 2367 чол.

1912 р. на прилеглих до Тучина землях виник хутір Полівці, а в 1914 р. — хутір Чернишне.

1913 р.

Тучин став одним з промислово-розвинених центрів регіону. Цього року тут працювало 6 ткацьких фабрик, 4 шкіряні, цегельний, пивоварний заводи, столярна майстерня, 2 млини, кілька кузень.

1918 р.

У січні в районі проголошено радянську владу. У Гощі раду селянських депутатів очолює робітник С.Т.Янчук. А вже в лютому наш край захопили австро-німецькі загарбники.

1920 р.

У вересні в районі встановилася влада Польщі, яка проіснувала до 17 вересня 1939 р.

Сто літ у вічність відлетіли,

Переживаємо історичний момент — в минуле відходить ХХ століття. Для кількох поколінь, для багатьох наших сучасників це було століття суспільних потрясінь, технічного прогресу, значних змін в укладі життя. В його літописі повалення царизму і взяття влади більшовиками, утворення нової імперії, кровопролитна війна з фашистами і їх повний розгром, голодомор і холокост, розпад СРСР і утворення незалежної України... Ми є свідками утворення колегосії і їх реформування, боротьби за релігію і повернення до Бога, оновлення міст і сіл, поділу суспільства на бідних і багатих... Вперше людина піднялася на літаючому апараті в небо, зробила посадку космічного корабля на Місяць, приборкала атомну енергію... У наш побут прийшли електрострум, радіо, телефон, телебачення, природний газ, побутова техніка, комп'ютери...

Все це торкнулося і долі наших краян. Оглянімося на ці сто пережитих літ. І хоча б коротко зупинімося на подіях, що стануть їх історією, зокрема історією нашого району.

30-ті роки.

В районі поширюється соціальне і національне гноблення селян. У Гощі було запроваджено жорсткий режим. Заборонялось виходити після дев'ятої години вечора на вулицю. Зростає невдоволення цими порядками. В Гощі, Тучині, Синьові, Симонові, Федорівці, Рясниках та деяких інших селах створюються підпільні осередки КПЗУ та КСМЗУ, а потім — підпільні райкоми цих організацій на чолі з Г.У.Гапончуком та О.П.Солімчук.

1937 р.

В Гощі почала діяти підпільна організація ОУН.

1939 р.

27-28 жовтня у Львові відбулися Народні Збори, які прийняли декларацію про встановлення на Західній Україні радянської влади. Делегатами цього зібрання були гоцанець Т.Ф.Новак, тучинець К.Л.Прокопчук, синівець

Г.У.Гапончук, федорівець А.С.Євчук.

1940 р.

У січні Гоща і Тучин стали районними центрами. Новостворені партійні та радянські органи приступили до соціалістичних перетворень. В краї були конфісковані поміщицькі та церковні землі, згодом утворені перші колективні господарства. Вживаються заходи для розвитку промисловості, розширення медичного, культурного обслуговування, навчання дітей і ліквідації неписьменності серед дорослого населення. В Гощі діяло 2 семирічні школи (702 учні), в Тучині — одна з українським і польським відділами (448 і 136 учнів).

У травні цього ж року почалася одна із трагічних сторінок життів району — виселення багатих господарів, інших неблагонадійних сімей в Сибір.

Червень 1941 р. - січень 1944 р.

Це час окупації району німецько-фашистськими загарбниками. Було знищено, пошкоджено і пограбовано установи, школи, частково промислові підприємства, багато житлових будинків. Доценту спалено села Борщівку, Лідавку, Пустомити та інші. Значно потерпіли від вогню Садове, Малинівка та інші населені пункти. Загинуло багато мирного населення: в Тучині — близько 5 тис. чол. (військовополонені, євреї), в Гощі — 916, Пустомитах — 485...

У боях з німецько-фашистськими загарбниками брало участь більше 5 тис. мешканців району. Кожен третій не повернувся додому. 1160 воїнів удостоєні нагород.

(Закінчення на 5 стор.)

зарубки в пам'яті лишили...

Поч. на 4 стор.)

1944 — 1950 рр.

Відразу після визволення в районі відновили роботу партійні й радянські органи влади. Почалася відбудова зруйнованого військового господарства. На початку 1945 р. засновано району газету «Під прапором Сталіна». В районі завершено колективізацію сільського господарства.

1950 р.

З великим задоволенням жителі району зустріли постанову Ради Міністрів СРСР і ЦК ВКП(б) про нове зниження державних роздрібних цін на продовольчі й промислові товари. З цього приводу повсюдно проводилися мітинги. А зниження цін було суттєвим: наприклад, на хліб — на 25-30%, міцні і десертні вина — на 49%, окремі будівельні матеріали — на 20% і т.д. Такі постанови приймалися неодноразово.

1959 р.

Проведено укрупнення районів. Гоцанський район розширився за рахунок приєднання до нього значної частини Тучинського, окремих сіл Межирицького районів.

1960 р.

Високого рівня набуло побутове обслуговування населення. В Гощі працює побутокombінат, який мав майстерні ремонту взуття, пошиття одягу, обробки

металу й дерева, хімчистку, фотоательє 3 перукарні. Майстерні комбінату були відкриті у багатьох селах району.

60-і — 70-і рр.

Райцентр, інші села району інтенсивно розбудовуються. Щорік святкувалися десятки новосілі, відкривалися нові заклади освіти, культури, охорони здоров'я, побуту, торгівлі. Прокладаються шляхи з твердим покриттям, розширюється мережа автобусних ліній.

1969 р.

На республіканському огляді колективів художньої самодіяльності м'ясної та молочної промисловості чоловічий хор Гоцанського маслосирзаводу зайняв перше місце. А за трудові успіхи в наступному році підприємство визнано першим в області і другим у республіці. За зміну тут вироблялося 2,7 т масла, 1,9 т жирного сиру.

1972 р.

Населення району досягло 52 тис. чол. Для порівняння: зараз на такій же території проживає 38,6 тис. чол.

1980 р.

Постійно зростають грошові доходи населення. Більше 20 млн. карбованців їх зберігалось в ощадкасах. Пізніше всі трудові заощадження пропали.

1988 р.

В центрі уваги керівників вищій та середньої лан-

ки району стоїть реалізація програми: до 2000 р. забезпечити кожну сім'ю квартирою. Для цього щорічно необхідно будувати 160 квартир і будинків.

1991 р., вересень

В зв'язку з державним переворотом в СРСР 19-21 серпня і наступними подіями Гоцанська районна рада прийняла рішення про створення комісії з передачі приміщення та майна райкому Компартії України на баланс райвиконкому.

До Гощі прокладено газопровід.

1992 р.

З 10 січня замість радянських карбованців запроваджено купони багаторазового використання для розрахунків за продовольчі й промислові товари. Згодом інфляція довела до того, що багато жителів району стали мільйонерами.

Середина 90-х рр.

Проходять масова приватизація державного житла, окремих підприємств, закладів побуту. Багатьом дісталися квартири за кілька десятків гривень, які сьогодні продаються за кілька тисяч доларів. Ро-

звивається приватне підприємство, занепадає кооперативна торгівля.

1996 р.

Протягом минулого століття наші країни користувалися і царськими рублями, і польськими марками та злотими, і німецькими рейхсмарками, і радянськими карбованцями. З вересня цього року повноправною національною одиницею стала гривня. А на підмогу прийшов ще й американський долар з початковою вартістю 1 гривня 75 коп.

ДГ "Тучинське" відзначило 35-річний ювілей з дня його створення. За цей час врожайність зросла: зерна — з 18 до 55 цнт, цукрових буряків — з 166 до 526 цнт, картоплі — з 100 до 355 цнт з га.

2000 р.

Реформи дійшли і до села. На базі 25 КСП утворено 33 приватних сільськогосподарських підприємств. 357 сімей вирішили господарювати одноосібно.

В Гощі, у Свято-Михайлівській церкві, відбулися святкові урочистості з нагоди 2000-ліття Різдва Христового. Розпочато будівництво каплиці на честь цього світлого ювілею.

В райцентрі відкрито церкву во славу Василя Великого, підпорядковану Київському патріархату.

Прощай, ХХ століття. Що було — бачили, згадали. Що буде — того не знаємо, побачимо. Було б лише поменше в нашому житті зла і нестатків, жорстокості і неправди, а побільше добра і радості, злагоди і любові.

Підготував
Ростислав ЖУРОМСЬКИЙ.